

загрязненных радионуклидами, при обеспечении получения высококачественных кормов не превышающих допустимых уровней загрязнения, возможно обеспечить высокую продуктивность животных и эффективное производство продукции, тем самым успешно решать социально-экономические проблемы загрязненных радионуклидами территорий. Поэтому при планировании инвестиционной деятельности целесообразно моделировать производство сельскохозяйственной продукции с целью выработки оптимальных решений и минимизации производственных рисков.

Список использованных источников:

1. Рекомендации по ведению агропромышленного производства в условиях радиоактивного загрязнения земель Республики Беларусь / Под общ. ред. В.С. Аверина [и др.]. – Минск, 2011. – 91 с.
2. Филипенко В.С. Моделирование специализации отраслей агропромышленного комплекса. / В.С. Филипенко, В.М. Ливенский - Минск: БГЭУ, 2006. – 29с.

Єременко Денис

к.е.н., доцент, докторант

Національний університет біоресурсів і природокористування України
м.Київ

**РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У РОЗВИТКУ
КОНКУРЕНТНИХ ВІДНОСИН**

Визнаючи інноваційний розвиток як головний засіб досягнення національної конкурентоспроможності, ряд авторів наголошує на тому, що, перш ніж розробляти основи конкурентної політики, державі слід визначитися щодо сценарію подальшого економічного розвитку: вдаватися до стратегії технологічного ривка чи посилити інвестиційний напрям забезпечення структурної перебудови [1-4].

Результати узагальнення та аналізу змісту й основних характеристик провідних концепцій конкуренції свідчать про наявність чітко вираженої тенденції до дослідження конкуренції через призму інноваційних перетворень. Наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. така тенденція перетворюється на закономірність. Сучасні концепції розглядають інновації як імператив успішного функціонування компаній за умови конкурентної взаємодії на глобальних ринках. Вивчення змісту новітніх тенденцій розвитку теорії та практики конкуренції як результату еволюції сучасної наукової думки та суперечливих процесів глобального світового розвитку, приводить до висновку про якісну природу сутнісних змін, що відбулись. Інновації, ефект яких багаторазово підсилюється інтеграційними процесами, креативними формами взаємодії та співпраці на усіх рівнях господарювання, перетворились на універсальний двигун суспільного розвитку, рушійну силу глобалізації, джерело якісного перетворення сутності та змісту конкуренції. Пріоритетність інноваційного розвитку на основі конструктивної взаємодії учасників в умовах розгортання «нової» технологічної революції та глобалізаційних процесів дає змогу говорити про інноваційну парадигму теорії конкуренції [5].

Дійсно, інноваційна конкуренція несе у собі можливості, якщо не вирішення, то істотного пом'якшення, притаманного конкурентній поведінці учасників глобальної економіки суперечностей між загостренням суперництва та посиленням інтегративної взаємодії суб'єктів конкурентних відносин як на рівні національних економік, так і світового господарства. Така можливість пов'язана з формуванням інноваційної конкурентоспроможності економічних суб'єктів, яку доцільно розглядати з позицій системного підходу.

Перехід до вищих стадій конкурентоспроможності потребує все більш спеціалізованих та розвинених факторів виробництва, що неможливо досягти за відсутності інтенсивного процесу інвестування у подальший розвиток та вдосконалення факторів виробництва. На основі стадіального підходу розвитку конкурентоспроможності М. Портера Р. Карпінський визначив систему домінуючих факторів при переході від однієї стадії розвитку конкурентоспроможності економіки до іншої [6, с. 17-18], яку представив у наступному вигляді (табл. 1).

Таблиця 1

Домінуючі фактори розвитку конкурентоспроможності національної економіки [6]

Стадія розвитку конкурентоспроможності	Фактори розвитку конкурентоспроможності національної економіки
На основі факторів виробництва	Наявність природних ресурсів у достатній кількості для розвитку базових галузей. Наявність у країні робочої сили у великій кількості
На основі інвестицій	– Інвестиційні ресурси (вартість капіталу та обсяги інвестиційних коштів); – Інвестиційне середовище (схильність до інвестицій); – Розвиток інфраструктури, особливо фінансової, що дозволяє ефективно здійснювати інвестиції; – Покращення факторів виробництва (використання робочої сили більш високої кваліфікації, застосування найновіших технологій, які придбаваються на світовому ринку та покращуються).
На основі інновацій	– науковий потенціал та наявність інновацій; – механізм ефективного використання інновацій; – доступ до загального ринку патентів та ліцензій; – можливість залучення коштів на глобальних ринках для фінансування інноваційного процесу; – створення найновітніших технологій у країні; – інтенсивна конкуренція всередині країни; – надзвичайно вибагливий споживач.
На основі багатства	– наявність відносно великих фінансових ресурсів; – високий рівень добробуту населення країни; – високий ступінь розвитку лише деяких галузей.

Серед першочергових факторів розвитку конкурентоспроможності на основі інновацій вчений виділив науковий потенціал. Тому на сьогоднішній день все більшу роль відіграє суспільство, засноване на знаннях (Knowledge

society, К-суспільство), яке стало широко вживаним терміном [7].

У стратегічній перспективі певна група країн відчутно підсилить свою роль у світових процесах за рахунок пріоритетного виробництва і використання новітніх знань, підвищивши тим самим якість та безпеку життя своїх громадян. Решта ж країн, які не оволодіють цими вміннями, стануть більш залежними від першої групи і будуть розраховуватися з нею за блага цивілізації дешевою робочою силою, природними ресурсами, екологічними квотами та іншими складовими своєї національної безпеки.

Тому на ранніх стадіях становлення К-суспільства вкрай важливим є формування правильного бачення місця та ролі України у глобалізованому суспільстві, заснованому на знаннях та ефективній політиці для досягнення намічених цілей у близькій та далекій перспективі.

Враховуючи те, що інноваційний процес забезпечує глибокі та якісні трансформації національної економіки завдяки ефектам акумуляції, масштабу, кластеризації та конкуренції, в умовах забезпечення інноваційного розвитку національної економіки необхідним є визначення основних чинників, що зможуть запустити та підтримати в подальшому національний інноваційний процес. Такими чинниками конкуренції у забезпеченні інноваційного розвитку національної економіки визначено: нейтралізацію неекономічної конкуренції, відкритість та закритість внутрішніх та зовнішніх ринків, інвестиційну привабливість, маркетингові дослідження, розвиток фінансового та страхового ринків, демонополізацію інноваційно привабливих сфер економіки, доступність до ринку капіталів, захист економічних свобод. Також з метою створення умов ефективного функціонування інноваційної сфери відповідно до напрямів державної інноваційної політики у моделі наведено класифікацію методів державного регулювання інноваційних процесів за ознакою форми впливу держави.

Список використаних джерел

1. Шумпетер Й. Капитализм, социализм и демократия / Й. Шумпетер : пер. с англ. под общ. ред. В.С. Автономова. – М.: Экономика, 1995 – 540 с.
2. Sherer F. Market Structure and the Employment of Scientist and Engineers / F. Sherer // American Economic review. – 1967. – № 57. – P. 524-531.
3. Aghion P. A. Shumpeterian Perspective on Growth and Competetion / P. Aghion, M. Howitt // Advances in Economics and Econometrics: D. Krepsed. – Cambridge: Cambridge University Press. – 1997. – P. 279-317.
4. Портер М. Конкуренция / М. Портер. – М.: Вильямс, 2005. – 608 с.
5. Тараненко І. В. Постановка стратегічних цілей організації у контексті вимог інноваційної конкуренції та стійкого розвитку / І. В. Тараненко // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 2011. – № 720. – С. 328-334.
6. Карпінський Р. Вплив інвестицій на підвищення конкурентоспроможності економіки / Р. Карпінський // Конкуренція. Вісник АМКУ. – 2010. – № 2. – С. 17-22.
7. Уніят А. В. Критерії та оцінка конкурентоспроможності країн на міжнародному рівні / А. В. Уніят // Галицький економічний вісник. – 2009. – № 2. – С. 7-13.